

Miljøminister Kirsten Brosbøl
Christiansborg

Vingsted, den 8. maj, 2015.

Kære Kirsten Brosbøl.

Sammen med Skjern Å Sammenslutningen (SÅS) sender Danmarks Sportsfiskerforbund dette nødråb!

Anledningen er, at skarvernes tilstedeværelse i Skjern Å og Ringkøbing Fjord nu er blevet så massiv, at vi er meget bekymrede for fiskebestandenes overlevelse i Danmarks mest vandrige åsystem. Stallingerne, som blev fredet for 4-5 år siden på grund af skarvprædationen, er nu tæt på helt at være forsvundet, havørredbestanden er helt i bund, og for den fredede habitatart, laksen, er situationen også vendt fra fremgang i mange år til markant tilbagegang de senere år. Og med stor sandsynlighed er skarven også her den primære faktor.

Ud over at være en økologisk katastrofe, så betyder den nuværende situation også, at den fremtidige lystfiskerrelaterede indtjening for alvor er truet. Det bør her nævnes, at alene lystfiskeriet efter laks i dag genererer et økonomisk forbrug i Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune på 14,6 mio. kr. Et beløb, som vil kunne fordobles, hvis laksebestanden øges tilsvarende¹.

I januar 2015 fremsendte SÅS og Danmarks Sportsfiskerforbund sammen med række andre organisationer en ansøgning til Fødevarerministeren og dig. Efter et imødekommende svar fra jer begge, blev sagen videregivet til Naturstyrelsen, som står for skarvforvaltningen i Danmark. På et møde i Skjern den 18. marts, hvor sportsfiskere, kommuner, Århus Universitet og repræsentanter for Naturstyrelsen deltog, blev situationen diskuteret. Dialogen var god, og vi mødte en vis forståelse for vores synspunkter. Men det har desværre indtil videre ikke affødt nogle konkrete initiativer fra Miljøministeriet, selv om det netop er det, der er behov for. For den nuværende forvaltning har desværre vist sig at være meget mangelfuld i forhold til at afhjælpe problemerne i Skjern Å og Ringkøbing Fjord.

¹ Den lokaløkonomiske værdi af laksefiskeriet i Skjern Å. DTU Aqua-rapport nr. 287-2014.

Jørgen Jordal-Jørgensen, Arne Kvist Rønne, Jacob Ladenburg, Kim Aarestrup, Christian Skov og Anders Koed

Udfordringerne skal stadig i høj grad klares af de frivillige sportsfiskere, og vi er meget tæt på at kaste håndklædet i ringen. Vi er stærkt desillusionerede, fordi det har vist sig, at alle vores hidtidige initiativer på ingen måde har begrænset skarvernes tilstedeværelse og deres mulighed for at æde især de udtrækkende havørred- og laksesmolt. Vi er, siden vi skrev til dig i januar, desuden blevet meget klogere på skarvens tilstedeværelse i åsystemet, ligesom den seneste måneds forsøg på at skræmme skarverne har givet os en chokerende indsigt i antallet af skarver, og hvor de fisker.

Vi vedhæfter et kort notat fra en frivillig sportsfisker, der har opsamlet viden om skarvens færden i området. De vigtigste konklusioner i notatet er:

- Sammenfaldende med smoltudsætningerne og de vilde smolts udtræk mod Ringkøbing Fjord og Nordsøen er der observeret enkelte flokke på op til 100 skarver og mange flokke på 5-10 fugle, der har fourageret langt oppe i åen.
- Mellem 500 og 1000 skarver opholder sig nu og fisker i munden af Skjern Å – deres tilstedeværelse er også sammenfaldende med smoltudtrækket.
- Cirka 300 skarver er observeret i Hestholm Sø (cirka 5 km fra udløbet af Skjern Å i Ringkøbing Fjord). Det vurderes, at disse fugle også fisker en del af tiden i Skjern Å.
- Med det store prædationstryk på smoltene i de nedre dele af åen og i mundingsområdet, vurderes det, at en meget stor del af smoltene er blevet ædt.
- Der er fundet en ny rasteplass ved Kulsøen (ved Troldhede, få km fra Vorgod Å), hvor der er fundet CW-mærker fra laksesmolt, som er blevet mærket af DTU Aqua og Danmarks Center for Vildlaks. Det skønnes, at der befinder sig flere tusinde mærker ved denne rasteplass. Det sandsynliggør endnu en gang, at prædationen også finder sted i stort omfang langt oppe i vandløbene.
- Der er klare indicier på, at der er flere rasteplasser i oplandet end den ved Kulsøen, men der er behov for mere viden om skarvernes tilholdssteder.

Med skarvens massive tilstedeværelse i mundingsområdet, i Hestholm Sø og den massive prædation længere oppe i å-systemet må vi erkende, at vi ikke længere selv kan håndtere det. Vi har hverken de tilstrækkelige menneskelige ressourcer at trække på, opgaven er for uoverskuelig for de frivillige, og vi har ingen viden om, hvad der skal til for at begrænse udfordringerne til et tåleligt niveau.

I vores henvendelse til dig i januar 2015 bad vi om dispensationsmulighed i forhold til disse initiativer:

- Fjernelse af alle skarvkolonier på og omkring Ringkøbing Fjord.
- Generel tilladelse til regulering af skarv langs vandløb med tilløb til Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord i perioden uden for yngletiden.
- Generel tilladelse til regulering af skarv på Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord i perioden uden for yngletiden.

Til disse ønsker vil vi, med udgangspunkt i vores nyvundne erfaringer, tilføje, at der er et meget stort behov for allokering af ressourcer til én eller flere personer, som kan hjælpe de frivillige med at planlægge og organisere den frivillige indsats på en måde, så den får effekt.

Vi må desværre erkende, at skaden ER sket, og dette års smoltudtræk sandsynligvis allerede er blevet reduceret meget markant. Vi spurgte i 2014 skarvekspert og biolog Thomas Bregnballe, hvorvidt det ville nytte noget at fjerne ynglekolonierne i de vestjyske fjorde. Han svarer således (korrespondancen vedlagt): ”Min umiddelbare vurdering er, at prædationen på ungfisk af fx laks, snæbel og ørred vil kunne reduceres i denne del af landet, hvis det lader sig gøre, at nedbringe eller helt friholde dette område for ynglende skarver”. Selv om der er visse udfordringer forbundet med en fjernelse af kolonierne, så vil vi indtrængende anmode om, at dette initiativ gennemføres, så snart det er forsvarligt i forhold til skarvernes yngletid.

Næste hurdle i løbet af året bliver at friholde åen for skarvprædation fra engang i august, når et stort indryk af skarver i åen og Ringkøbing Fjord – mindst op imod 3-5000 fugle – finder sted. Der er sandsynligvis tale om skarver på træk mod sydligere himmelstrøg. Denne indsats fordrer især adgang til at bortskræmme og skyde fugle, der opholder sig på rasteplasserne samt viden om deres geografiske placering. Der er derfor stort behov for let adgang til regulering samt faglig og ressourcemæssig opbakning. Vi håber, at begge ønsker imødekommes i så god tid, at en effektiv indsats bliver mulig om tre måneder. Det kræver imidlertid hurtig handling og respons.

Kære Kirsten. Vi håber, at vi med denne henvendelse kan få den efterspurgte og nødvendige hjælp til at håndtere en udfordring, som er vokset os over hovedet. Hvis det ikke sker, så frygter vi reelt for fiskebestandenes overlevelse i Skjern Å-systemet, og vi er helt sikre på, at det vil medføre en stor reduktion i den lystfiskergenererede omsætning i det vestjyske. Og i hundredvis af engagerede sportsfiskere, der har brugt i titusindvis af timer på vand- og fiskepleje, vil

desillusionerede kunne konstatere, at mere end 20 års seriøst arbejde med at genskabe en sund bestand af vildlaks er alvorligt truet.

Slutteligt vil vi gerne pointere, at vi ikke ønsker at kortslutte det arbejde, som finder sted i regi af Skarvarbejdsgruppen under Naturstyrelsen. Vi håber og forventer, at gruppens input munder ud i en ny og bedre forvaltning, som kan komme **alle** med skarvudfordringer til gode. Men vi har brug for handling nu og her i forhold til vores lokale problemer.

Vi står selvfølgelig til rådighed, hvis du har behov for yderligere information.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert

Biolog i Danmarks Sportsfiskerforbund

Søren Larsen

Best. medlem i Skjern Å Sammenslutningen